

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต  
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

กระบวนการ  
การจดทะเบียนสิทธิบัตร

กองสิทธิบัตร  
กรมทรัพย์สินทางปัญญา

**แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต: กระบวนการจดทะเบียนสิทธิบัตร  
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กรมทรัพย์สินทางปัญญา**

**เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต**

**ขั้นตอน: การพิจารณาตรวจสอบการประดิษฐ์ของคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร**

**เหตุการณ์ที่ 1 :** การใช้ดุลพินิจในการพิจารณาคำขอ การออกคำสั่ง และการรายงานผลการตรวจสอบคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร

**องค์ประกอบ** เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจไม่ถึงถ้วนรอบคอบ รูปแบบการออกคำสั่งไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน การออกคำสั่งไม่มีคุณภาพ หรือใช้ดุลพินิจเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

**เหตุการณ์ที่ 2 :** การเสนอสิ่งตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใดต่อเจ้าหน้าที่ในระหว่างการให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า

**องค์ประกอบ** ผู้ขอ ให้ เสนอให้ หรือรับว่าจะให้สิ่งตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อเจ้าหน้าที่เร่งรัดการรับจดทะเบียนคำขอสิทธิบัตรของตนเอง โดยที่การเสนอให้ทรัพย์สินนั้น อาจทำได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การให้ทรัพย์สินในซองเอกสารคำร้องที่จัดส่งให้เจ้าหน้าที่ด้วยตนเอง หรือ การซ่อนในสิ่งของที่มีลักษณะเป็นบรรจุภัณฑ์ เป็นต้น

**วัตถุประสงค์**

1. เพื่อป้องกันและลดโอกาสเสี่ยงการทุจริตจากการที่เจ้าหน้าที่รับข้อเสนอจากผู้เสนอให้ ผู้ให้ หรือผู้รับว่าจะให้สิ่งตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใด โดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ หรือไม่ทราบหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และภาพลักษณ์องค์กรในภาพรวม

2. เพื่อกำกับดูแลการจดทะเบียนสิทธิบัตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล มีแนวปฏิบัติที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สามารถออกคำสั่งได้ครอบคลุมกับหลักเกณฑ์ตามข้อกำหนด ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อป้องกันการใช้ดุลพินิจ และการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่อย่างไม่เหมาะสม

**มาตรการ/กิจกรรม/แนวทาง**

**เหตุการณ์ที่ 1** วางแผนและดำเนินกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเชิงป้องกันการรับ/ให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด และการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม โดยการพัฒนาปรับปรุงระบบสิทธิบัตร (e-patent) ให้สามารถออกคำสั่งที่มีรูปแบบการสั่งการที่เป็นมาตรฐาน โดยมีการสุ่มตรวจคุณภาพการตรวจสอบ และการออกคำสั่งของผู้ตรวจสอบ เพื่อเพิ่มความโปร่งใสให้กระบวนการตรวจสอบให้สามารถติดตาม และกำกับดูแลการตรวจสอบคำขอรับสิทธิบัตรได้มากขึ้น ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

**กิจกรรมที่ 1** พัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลสถิติขนาดใหญ่ (Big Data) ด้วยการทำเหมืองข้อมูล (Data Mining) ให้สอดคล้องกับเงื่อนไขความต้องการ (requirements) ในขั้นตอนการสืบค้นข้อมูลสถิติบัตรของเจ้าหน้าที่

**กิจกรรมที่ 2** กำหนดแนวปฏิบัติและเครื่องมือสำหรับการตรวจประเมินคุณภาพการตรวจสอบและการออกคำสั่งของผู้ตรวจสอบ และยกระดับมาตรฐานการออกคำสั่งให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามกฎหมาย คู่มือการตรวจสอบคำขอรับสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร และมาตรฐานการตรวจสอบสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร

**กิจกรรมที่ 3** กำหนดกลไก และแนวปฏิบัติให้แก่เจ้าหน้าที่ กรณีที่พบการกระทำทุจริต การเสนอให้ การให้ หรือการรับทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อจูงใจให้เจ้าหน้าที่รับจดทะเบียนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร

**เหตุการณ์ที่ 2** วางแผนและดำเนินกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเชิงป้องกันการรับ/ให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด และการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม โดยการให้บริการระบบการให้คำปรึกษาทางไกล (Tele-consultation) กำหนดกลไกการผ่านเข้า - ออกของหน่วยงาน และกำหนดสถานที่ให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

**กิจกรรมที่ 1** จัดสถานที่สำหรับให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า ในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้รอบด้าน เพื่อป้องกันการเสนอให้/ให้สิ่งตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใดในระหว่างการให้คำปรึกษาแนะนำ รวมทั้งป้องกันการเกิดปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่

**กิจกรรมที่ 2** เปิดให้บริการระบบการให้คำปรึกษาทางไกล (Tele-consultation) ภายใต้ระบบการให้บริการด้านทรัพย์สินทางปัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Services) เพื่อลดโอกาสการให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า

**กิจกรรมที่ 3** กำหนดกลไกการผ่านเข้า - ออกในหน่วยงาน (กองสิทธิบัตร) และกำหนดพื้นที่ให้บริการ กรณีผู้ขอมาขอรับคำปรึกษา ณ สถานที่ตั้ง โดยจัดทำห้องประชุมขนาดเล็ก แบบกระจกใส พร้อมอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการให้คำปรึกษาแนะนำรายบุคคล และกำหนดแนวทางการควบคุมภายใน ในการให้คำปรึกษาแนะนำ และจัดทำคู่มือการใช้ห้องประชุม





มาตรการควบคุม ความเสี่ยง	วิธีดำเนินการ	งบ ประมาณ	ระยะเวลาดำเนินการ (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566)											เมื่อได้รับ งบประมาณ	หมายเหตุ				
			ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.			ก.ย.			
	<p>3.1 แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนหน่วยงานพาณิชย์คุณธรรม โดยมีผู้อำนวยการกองสิทธิบัตรเป็นประธานคณะกรรมการ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสิทธิบัตร เป็นรองประธานฯ และหัวหน้ากลุ่มในกองสิทธิบัตร เป็นคณะกรรมการ</p> <p>3.2 คณะทำงานฯ กำหนดแนวปฏิบัติกรณีพบการเสนอให้/ให้ ทรัพย์สิน หรือ ประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ โดยกลไกการดำเนินการเมื่อพบการกระทำการทุจริต ให้เป็นไปตามมาตรการป้องกันการรับสินบน และมาตรการป้องกันการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ตามระเบียบของกรมทรัพย์สินทางปัญญา</p> <p>3.3 เสนอแนวปฏิบัติฯ ตามข้อ 3.2 ต่อประธานคณะกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ และประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่กองสิทธิบัตรทราบเพื่อถือปฏิบัติ โดยเคร่งครัด</p>																		
2. วางแผนและดำเนินกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเชิงป้องกันการรับ/ให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด และการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม โดยการให้บริการระบบการให้คำปรึกษาทางไกล (Tele-consultation) กำหนดกลไกการผ่านเข้า - ออกของหน่วยงาน และกำหนดสถานที่ให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า	<p>กิจกรรมที่ 1 จัดสถานที่สำหรับให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า ในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้รอบด้าน เพื่อป้องกันการเสนอให้/ให้ สิ่งตอบแทน หรือ ประโยชน์อื่นใดในระหว่างการให้คำปรึกษาแนะนำ รวมทั้งป้องกันการเกิดปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่</p> <p>กิจกรรมที่ 2 เปิดให้บริการระบบการให้คำปรึกษาทางไกล (Tele-consultation) ภายใต้ระบบการให้บริการด้านทรัพย์สินทางปัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Services) เพื่อลดโอกาสการให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า</p> <p>กิจกรรมที่ 3 กำหนดกลไกการผ่านเข้า - ออกในหน่วยงาน (กองสิทธิบัตร) และกำหนดพื้นที่ให้บริการ กรณีผู้ขอมาขอรับคำปรึกษา ณ สถานที่ตั้ง โดยจัดทำห้องประชุมขนาดเล็ก แบบกระจกใส พร้อมอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการให้คำปรึกษาแนะนำรายบุคคล และกำหนดแนวทางการควบคุมภายใน ในการให้คำปรึกษาแนะนำ และจัดทำคู่มือการใช้ห้องประชุม</p>	ไม่ใช้ งบประมาณ																	
		ไม่ใช้ งบประมาณ																	
		1 ลบ.																	

แบบรายงานที่ 3 แบบรายงานแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต

แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566					
ลำดับ ที่	ชื่อความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
	มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1	ชื่อความเสี่ยง การใช้ดุลพินิจในการพิจารณาคำขอ การออกคำสั่ง และการรายงานผล การตรวจสอบคำขอรับสิทธิบัตร/อนุสิทธิบัตร		ระดับความเสี่ยง ปานกลาง		
	วางแผนและดำเนินกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเชิงป้องกัน การรับ/ให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด และการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม โดยการพัฒนาปรับปรุงระบบสิทธิบัตร (e-patent) ให้สามารถออกคำสั่ง ที่มีรูปแบบการสั่งการที่เป็นมาตรฐาน โดยมี การ สุ่ม ตรวจสอบคุณภาพการตรวจสอบ และการออกคำสั่งของผู้ตรวจสอบ เพื่อเพิ่มความโปร่งใส ให้กระบวนการตรวจสอบให้สามารถติดตาม และกำกับดูแลการตรวจสอบคำขอรับสิทธิบัตรได้มากขึ้น	<p><b>กิจกรรมที่ 1</b> พัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลสิทธิบัตรขนาดใหญ่ (Big Data) ด้วยการทำเหมืองข้อมูล (Data Mining) โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้</p> <p>1.6 แต่งตั้งคณะกรรมการร่างขอบเขตของงาน (Terms of Reference: TOR) ประกอบด้วยนักวิชาการตรวจสอบสิทธิบัตรระดับชำนาญการพิเศษ ชำนาญการ และปฏิบัติการ นักวิชาการคอมพิวเตอร์ เพื่อจัดจ้างดำเนินงานโครงการ</p> <p>1.7 คณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาการปฏิบัติงานของกองสิทธิบัตรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กองสิทธิบัตร ร่วมกับศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ศท.) พิจารณากำหนดคุณลักษณะของระบบวิเคราะห์ข้อมูลสิทธิบัตรขนาดใหญ่ (Big Data) ด้วยการทำเหมืองข้อมูล (Data Mining) ให้สอดคล้องกับเงื่อนไขความต้องการ (requirements) ในขั้นตอนการสืบค้นข้อมูลสิทธิบัตรของเจ้าหน้าที่</p> <p>1.8 คณะทำงานฯ และคณะกรรมการร่าง TOR พิจารณากำหนดคุณลักษณะของระบบวิเคราะห์ข้อมูลสิทธิบัตรขนาดใหญ่ (Big Data) ด้วยการทำเหมืองข้อมูล (Data Mining) เชื่อมโยงกับระบบสิทธิบัตร (e-Patent) และระบบบริการทรัพย์สินทางปัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Services)</p> <p>1.9 ดำเนินการในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างและกระบวนการที่เกี่ยวข้อง เพื่อคัดเลือกผู้รับจ้างดำเนินการโครงการฯ</p> <p>1.10 กำกับดูแลการพัฒนา ระบบพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลสิทธิบัตรขนาดใหญ่ (Big Data) ด้วยการทำเหมืองข้อมูล (Data Mining) ให้เป็นไปตาม TOR</p>	ม.ค.66 - ก.ย. 66	9.9 ลบ.	กองสิทธิบัตร
		<p><b>กิจกรรมที่ 2</b> กำหนดแนวปฏิบัติและเครื่องมือสำหรับการตรวจประเมินคุณภาพการตรวจสอบและการออกคำสั่งของผู้ตรวจสอบ และยกระดับมาตรฐานการออกคำสั่งให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ตามกฎหมาย คู่มือการตรวจสอบคำขอรับสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร และมาตรฐานการตรวจสอบสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้</p>	มี.ค.66 - ก.ย. 66	ไม่ใช้งบประมาณ	กองสิทธิบัตร

**แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566**

ลำดับ ที่	ชื่อความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
	มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
		<p>2.6 คณะทำงานขับเคลื่อนฯ ด้านการบริหารจัดการ คุณภาพสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร กำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐานการประเมินคุณภาพการตรวจสอบฯ วิธีการสุ่ม ตรวจสอบ และการคัดเลือกบุคลากรที่ทำหน้าที่ตรวจสอบประเมินฯ เสนอต่อผู้อำนวยการกองสิทธิบัตร</p> <p>2.7 ผู้อำนวยการกองสิทธิบัตรพิจารณาให้ความ เห็นชอบหลักเกณฑ์ มาตรฐานการประเมินคุณภาพ วิธีการ ประเมิน และบุคลากรที่ทำหน้าที่ประเมิน</p> <p>2.8 คณะทำงานฯ ประชุมหารือร่วมกับบุคลากรที่ ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพการตรวจสอบและการออกคำสั่ง ของผู้ตรวจสอบ เพื่อทำความเข้าใจหลักเกณฑ์และ มาตรฐานการประเมิน วิธีการประเมิน การออกรายงาน และการให้ความเห็นเพิ่มเติม โดยอาศัยเครื่องมือการตรวจ ประเมินฯ ที่กำหนด</p> <p>2.9 ดำเนินการตรวจประเมินฯ โดยกำหนดช่วงเวลา การตรวจประเมิน และนำเสนอรายงานการประเมินฯ ต่อ คณะทำงานขับเคลื่อนฯ</p> <p>2.10 คณะทำงานขับเคลื่อนฯ รวบรวมข้อมูล และจัดทำ สรุปรายงานการตรวจประเมินฯ เสนอต่อผู้อำนวยการกอง สิทธิบัตร เพื่อพิจารณาวางแผน การพัฒนาคุณภาพการ ตรวจสอบและการออกคำสั่งของผู้ตรวจสอบสิทธิบัตรให้มี ประสิทธิภาพ มีมาตรฐาน และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน</p>			
		<p><b>กิจกรรมที่ 3 กำหนดกลไก และแนวปฏิบัติให้แก่เจ้าหน้าที่ ภารกิจที่พบการกระทำทุจริต การเสนอให้ การให้ หรือการรับ ทรัพย์สิน หรือผลประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อจูงใจให้ เจ้าหน้าที่รับจดทะเบียนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร</b></p> <p>3.4 แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนหน่วยงานพาณิชย์ คุณธรรม โดยมีผู้อำนวยการกองสิทธิบัตรเป็นประธาน คณะทำงาน ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสิทธิบัตรเป็นรองประธานฯ และหัวหน้ากลุ่มในกองสิทธิบัตร เป็นคณะทำงาน</p> <p>3.5 คณะทำงานฯ กำหนดแนวปฏิบัติกรณีพบการเสนอให้/ ให้ ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าหน้าที่ โดยกลไกการ ดำเนินการเมื่อพบการกระทำการทุจริตให้เป็นไปตามมาตรการ ป้องกันการรับสินบน และมาตรการป้องกันการขัดกันระหว่าง</p>	<p>เม.ย.66 - ก.ย. 66</p>	<p>ไม่ใช้ งบประมาณ</p>	<p>กอง สิทธิบัตร</p>



แผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

ลำดับ ที่	ชื่อความเสี่ยง		ระดับความเสี่ยง		
	มาตรการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	งบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
		ผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ตามระเบียบของกรมทรัพย์สินทางปัญญา  3.6 เสนอแนวปฏิบัติฯ ตามข้อ 3.2 ต่อประธานคณะทำงานพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่กองสิทธิบัตรทราบเพื่อถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด			
2	ชื่อความเสี่ยง การเสนอสิ่งตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใดต่อเจ้าหน้าที่ในระหว่าง การให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า		ระดับความเสี่ยง ปานกลาง		
	วางแผนและดำเนินกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตเชิงป้องกันการรับ/ให้ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด และการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม โดยการให้บริการระบบการให้คำปรึกษาทางไกล (Tele-consultation) กำหนดกลไกการผ่านเข้า - ออกของหน่วยงาน และกำหนดสถานที่ให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า	กิจกรรมที่ 1 จัดสถานที่สำหรับให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า ในบริเวณที่สามารถมองเห็นได้รอบด้าน เพื่อป้องกันการเสนอให้/ให้ สิ่งตอบแทน หรือประโยชน์อื่นใดในระหว่างการให้คำปรึกษาแนะนำ รวมทั้งป้องกันการเกิดปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้รับบริการและเจ้าหน้าที่	ต.ค.65 - ก.ย. 66	ไม่ใช้ งบประมาณ	กอง สิทธิบัตร
		กิจกรรมที่ 2 เปิดให้บริการระบบการให้คำปรึกษาทางไกล (Tele-consultation) ภายใต้ระบบการให้บริการด้านทรัพย์สินทางปัญญาทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Services) เพื่อลดโอกาสการให้คำปรึกษาแบบเผชิญหน้า	ส.ค.66 - ก.ย. 66	ไม่ใช้ งบประมาณ	กอง สิทธิบัตร
		กิจกรรมที่ 3 กำหนดกลไกการผ่านเข้า - ออกในหน่วยงาน (กองสิทธิบัตร) และกำหนดพื้นที่ให้บริการกรณีผู้ขอมาขอรับคำปรึกษา ณ สถานที่ตั้ง โดยจัดทำห้องประชุมขนาดเล็ก แบบกระจกใส พร้อมอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการให้คำปรึกษาแนะนำรายบุคคล และกำหนดแนวทางการควบคุมภายใน ในการให้คำปรึกษาแนะนำ และจัดทำคู่มือการใช้ห้องประชุม	ปี 2567 หรือเมื่อได้รับอนุมัติ งบประมาณ	1 ลบ.	กอง สิทธิบัตร

ลงชื่อ.....(ผู้อนุมัติ)

(นางสาวกนิษฐา กังสวนิช)

รองอธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา

๓๐ มีนาคม ๒๕๖๖